

**International Federation of Surveyors
Fédération Internationale des Géomètres
Internationale Vereinigung der Vermessungsingenieure
Međunarodna udruga geodeta**

FIGTREE NAŠAO NOVI DOM U DANSKOJ

Poslovne obveze otežale su sadašnjem FIG-ovu webmasteru praćenje stalnih promjena koje se moraju vršiti u FIG-ovu domu na Internetu kako bi bio ažuran. Imajući u vidu uspostavu stalnog ureda u Kopenhagenu, i uz prethodno suglasje Den danske Landinspektorforeninga, FIG-ov ured dogovorio je da se Figtree premjesti na novi server u Danskoj, a Thomas Edren iz Ddl-a preuzet će dužnost webmastera.

Nova adresa Figtreeja je: <http://www.ddl.org/figtree/>

Sadržaj Figtreeja:

- planovi rada FIG-ova ureda i povjerenstava
- imena i mogućnosti kontaktiranja članova Biroa, dužnosnika i delegata povjerenstava, udruga članica, sponzora, korespondenata i stalnih institucija
- FIG-ove publikacije
- predstojeći događaji.

Pod novom upravom, s Figtreeja će biti uspostavljeni linkovi na homepageove povjerenstava te na stranice drugih organizacija koje se bave upravljanjem zemljištem, vlasništvom i izgradnjom.

SAD POBOLJŠAVAJU GLOBALNI POZICIJSKI SUSTAV

U objavi iz Bijele kuće od 30. ožujka američki potpredsjednik Al Gore potvrdio je da će američki globalni pozicijski sustav osigurati drugi civilni signal. Novi signal donijet će bitna poboljšanja u službama navigacije, pozicioniranja i mjerenja vremena za milijune korisnika širom svijeta, od izletnika do ribara i poljoprivrednika, pilota i znanstvenika. Dodavanje drugog civilnog signala podrška je SAD-a civilnim korisnicima GPS-a širom svijeta, te je odlučujući korak u evoluciji GPS-a kao globalnoga informacijskog alata.

Baš kao i Internet, GPS postaje sve potrebniji za navigaciju, pozicioniranje i mjerenje korisnicima svugdje u svijetu. Također je postao sredstvo gospodarskog rasta i učinkovitosti jer tvrtke i korisnici i dalje pronalaze nove, kreativne primjene te tehnologije. Dodavanje druge frekvencije znatno će unaprijediti točnost, pouzdanost i snagu civilnih prijamnika GPS-a, omogućujući im učinkovitije ispravke ometajućih učinaka Zemljine atmosfere na signale.

GPS je oduvijek imao signale na dvije frekvencije za vojne korisnike. Objava u ožujku označuje početak nove ere u kojoj će civili imati pristup istim mogućnostima. Odluka, rekao je Gore, pokazuje da se potrebe civilnih korisnika mogu uspješno uravnotežiti sa zahtjevima nacionalne sigurnosti. "Nastavit ćemo raditi na zaštiti ovih GPS-signalata i promociji primjene GPS-a kako u komercijalne svrhe, tako i u cilju unapređenja javne i nacionalne sigurnosti," izjavio je Al Gore.

Dodavanje drugog civilnog signala preporučili su mnogi stručni odbori, među njima i Povjerenstvo Bijele kuće za sigurnost u zrakoplovstvu, kojim predsjedava Al Gore. Interagencijski izvršni odbor za GPS (IGEB) odabrao je frekvenciju od 1227.6 MHz (trenutačno poznatu kao signal L2) za dodavanje novog civilnog signala, a dodat će se i novi signal, o čijoj će se frekvenciji odlučiti u kolovozu ove godine.

DESETI TOM VIŠEJEZIČNOG RJEČNIKA – INŽENJERSKA GEODEZIJA

FIG-ov višerječnički odbor sa sjedištem u Bundesamt fuer Kartographie und Geodesie (BKG) nastavlja reviziju FIG-ovih tehničkih rječnika. Sedamnaest će svezaka pokriti raznovrsna područja prakse, kao što su teorija pogrešaka i račun izjednačenja, izmjera zemlje, državna izmjera, katastarska izmjera, geodetski instrumenti, kartografija, geodezija u rudarstvu, hidrografska geodezija, fotogrametrija, vrednovanje nekretnina, urbanističko planiranje i regionalna politika.

Dosad su izdani svesci:

- 4. Katastarska izmjera i katastar
- 5. Geodetski instrumenti
- 6. Topografija
- 10. Inženjerska geodezija
- 14. Vrednovanje nekretnina i
- 15. Uređenje zemljišta.

Posljednji je izdan svezak 10., a velika zasluga pripada profesoru Seegeru i njegovu timu jer su napravili istinski povijesno i iznimno korisno djelo. Taj rad sadrži više od 380 definicija, a zajedno s objašnjenjima na tri jezika i ekvivalentima na engleskom i francuskom, ima 132 stranice. Engleski i francuski ekvivalenti u skladu su s ISO-ovim i nacionalnim normama, te će, uz rastuću suradnju među raznim zemljama, svi dijelovi biti iznimno korisni geodetima u svim disciplinama. Svi izdani svesci mogu se naručiti of BKG-a, Ausstelle, Berlin, Stauffenbergstrasse 13, D-10785 Berlin. Fax: +49 30 2 541 7199.

IZVJEŠĆA RADNIH SKUPINA

Nedovoljno zastupane grupe u geodeziji

Glavno bi pitanje moglo biti: zašto trebamo radnu skupinu zvanu "nedovoljno zastupane grupe u geodeziji"? Dva su razloga postojanja manjina u nekoj struci. S jedne strane moguće da geodetska struka nije zanimljiva nekim društvenim skupinama; s druge strane, moguće je da neke skupine nemaju iste mogućnosti izbora određene struke. Rezultat obaju razloga je taj da mnogi talenti nisu iskorišteni. Razlike u geodetskoj struci imaju izravne posljedice na članove FIG-a. Zbog svega će toga radna skupina uzimati u obzir probleme kao što su:

- unapređenje prilika za profesionalni razvoj za žene i mlade geodete
- jednaka prava za pojedinačne članove FIG-a, bez obzira na spol, materinji jezik ili koje drugo kulturno obilježje
- olakšavanje uspostave profesionalnih kontakata za žene i mlade geodete te, na primjer, za jezične manjine unutar FIG-ove zajednice.

Prva sjednica 19. srpnja 1998. u Brightonu, koja će biti otvoreni sastanak, omogućit će stvaranje kontakata i predstavljanja nacionalnih izvještaja o trenutnom položaju nedovoljno zastupanih skupina u geodeziji. Prvu sjednicu treba iskoristiti za razgovore o očekivanjima povezanim s tom radnom skupinom. Drugi će se otvoreni sastanak te radne skupine održati u četvrtak, 23. srpnja. Najavljen je u programu i naslovljen "Žene u geodeziji". Taj je naslov izabran u razdoblju u kojem se i sama radna skupina zvala "Žene u geodeziji", no u međuvremenu je preimenovana zbog šire definicije njezinih zadataka. Na ovom će se okruglom stolu raspravljati o četiri glavne teme:

- predstavljanje rezultata ankete odaslane udrugama i sveučilištima članovima FIG-a kako bi se ispitale mogućnosti koje trenutačno postoje za žene, mlade geodete i jezične manjine;
- priprema dviju preporuka generalnoj skupštini FIG-a koje će odražavati rezultate tih anketa;
- buduće aktivnosti;
- usvajanje ispravljenih uvjeta spomenutih preporuka.

Gabriele Dasse, predsjedavajuća radne skupine za nedovoljno zastupane grupe u geodeziji, nada se da će velik broj delegata sudjelovati na tim sastancima. Od članova očekuje doprinos tom važnom problemu, te treba podršku kako bi uspostavila međunarodnu mrežu.

Održivi razvoj – zadatak geodeta

Svakodnevni doprinos geodeta održivom razvoju značajno je porastao u devedesetim godinama. Istodobno FIG aktivnije sudjeluje na međunarodnim konferencijama kao što su Zemaški summit u Riju i Habitat II. Kao što je to slučaj s mnogim drugim stručnjacima, vrijeme je da i geodeti pripreme vlastiti plan djelovanja kako bi se primijenila Agenda 21, usvojena u Riju, i Globalni plan akcije, donesen na konferenciji Habitat u Istanbulu. Taj je plan potreban kako za internu upotrebu u FIG-u, tako i za usmjeravanje FIG-ove promidžbe i njegovih zajedničkih aktivnosti s, na primjer, UNHCS-om i FAO-om. Ured je stoga osnovao radnu skupinu, pod vodstvom Markkua Villikke (sadašnjeg pročelnika FIG-ova Povjerenstva 8 – prostorno planiranje i razvoj), za probleme okoliša s posebnim žarištem na održivom razvoju, Agendi 21 i Globalnom planu akcije. Predloženi su sljedeći zadaci:

- pripremiti FIG-ovu politiku promocije održivog razvoja, utemeljenu na FIG-ovoj publikaciji 3. "Održivi razvoj – izazov i odgovornost za geodete";
- pripremiti FIG-ov plan djelovanja za primjenu Agende 21 i Globalnog plana akcije, budući da su oni povezani s geodetskom strukom;
- pripremiti smjernice za udruge članice i geodete o primjeni FIG-ova plana djelovanja.

FIG-ovu publikaciju 3. usvojio je stalni odbor u Pekingu 1991. Pripremila ju je radna skupina za probleme okoliša pod vodstvom Nielsa Ostergarda (DK), a sadrži preporuke FIG-u, udrugama članicama i pojedincima o promociji održivog razvoja kao dijelu svakodnevnih geodetskih aktivnosti, te osnovni etički kod o problemima okoliša. Izdanje je još uvijek ažurno i relevantno u svakom smislu i stoga će služiti kao temelj razradi daljnjih preporuka. One će uzeti u obzir nove sporazume, inicijative i programe o problemima okoliša razvijenima od 1991. – npr. održivi je razvoj danas još tješnje povezan s problemima urbanizacije, ilegalnih naselja i megagrađova, a očekuje se da će se o problemima okoliša i urbanizacije sada progovoriti i na lokalnoj razini te na razini nevladinih organizacija.

Nevladine organizacije, kako međunarodne tako i lokalne, imaju sve veći utjecaj na promociju održivosti s obzirom na okoliš i pronalaženje rješenja urbanizacijskih problema. Na oba ta područja FIG je već napravio veliki pomak u suradnji s drugim nevladinim organizacijama, no ojačane veze s organizacijama kao što su UNCHS i FAO pružit će mu u budućnosti još veće mogućnosti razvoja aktivnosti povezanih s održivim razvojem. U raspravama s UN-ovim organizacijama FIG se često pita o planovima primjene Agende 21 i Globalnog plana akcije.

Rastuća urbanizacija i ilegalna naselja bili su među ključnim temama na konferenciji Habitat u Istanbulu 1996. Globalni plan akcije ističe mnoge zadatke koji su bitni za geodetsku struku – npr. usku povezanost zemljišnih prava i urbanog razvoja; kako siromašnima omogućiti dobivanje zemlje; zemljišnu reformu; koordinaciju prostornog planiranja i njegove primjene te bliskiju suradnju urbanog i ruralnog razvoja. Mnogi alati za planiranje i nadgledanje promjena u okolišu specijalnost su geodeta (na primjer, geografski informacijski sustavi, daljinsko pronicanje). Ti su alati potrebni i da bi se riješili dugoročni problemi okoliša i kratkoročni problemi propadanja okoliša i urbanizacije. Radna skupina također će se služiti znanjima radne skupine FIG-ova Povjerenstva 8 za analizu utjecaja na okoliš.

Razvoj globalne strukovne kompetentnosti

Kako stvoriti slobodno tržište geodetskih usluga? Postoji li potreba – i ako postoji, kojim sredstvima? Kako možemo savladati zapreke? Na ta pitanja nije lako odgovoriti. Međutim, velik je pritisak na uspostavu normi uzajamnog priznavanja stručnosti na svim područjima. Pritisak potiču međunarodne institucije kao što su EU, WTO itd., a pravila koja potiču liberalizaciju trgovine primjenjuju se u mnogim dijelovima svijeta. Dosad je najuobičajeniji način postizanja priznavanja bio bilateralni sporazum. Sporazum na multilateralnoj osnovi otežavaju, međutim, razlike u obrazovnim i ispitnim kriterijima, zahtjevi za iskustvom, utjecaji pravila i razni drugi problemi.

Da bi se nosio s tim izazovima, FIG je osnovao radnu skupinu za međusobno priznavanje kvalifikacija. Radna će skupina razviti okvir za razmatranje prednosti i mana uvođenja globalnih normi strukovne kompetencije. Na to se treba gledati kao na prvi korak u tom smjeru, kako se ne bi izgubio iz vida FIG-ov cilj da on upravlja tim tendencijama, umjesto da dozvoli da one upravljaju njime. Treba pregledati postojeće sporazume o uzajamnom priznavanju i reciprocitetu te definirati prednosti i mane što može pridonijeti stvaranju smjernica za uspostavu novih sporazuma. Smjernice bi mogle uključivati norme za jamčenje obrazovnih kvalifikacija, kao i norme za usvajanje kriterija potrebnih za odvijanje geodetske prakse. Opći cilj radne skupine bit će razvijanje koncepta i okvira za primjenu normi globalne strukovne kompetencije u geodeziji. Pročelnik radne skupine Stig Enemark poziva članove da se pridruže radnoj skupini i sudjeluju u njezinu radu.

Norme – koga je briga?

Dužnost pokoravanja normama nije baš najuzbudljiviji dio života nekog stručnjaka; dužnost njihova stvaranja još je dosadnija. Zato – treba li se uopće gnjaviti oko njih? Ma kako primamljiv bio odgovor “ne”, bilo bi to nesmotreno i opasno – jer upravo norme omogućavaju tvrtkama i pojedincima međusobnu komunikaciju. Kao što je jezik norma, tako je to i format papira u ovom glasilu; veličinu čavala i brave na našim automobilima također kontroliraju norme. Bez njih bilo bi nemoguće obavljati poslove.

Na području međunarodnih normi ISO 9000 jamstvo kvalitete brzo postaje test koji primjenjuju organizacije za ugovore u fazi ponude; uz rastući naglasak na problemima okoliša, vjerojatno će i ISO 14000 biti upotrijebljen na isti način. Mogli bismo se požaliti da takvi ograničavajući faktori nisu obvezni, a sve nas je više koji trošimo novac kako bismo dobili akreditaciju za svoje poslove.

Neposrednu važnost za mnoge od nas u FIG-u ima rad Tehničkog odbora (TC) 211 Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO). TC postoji četiri godine, ali njegov rad tek sada postaje poznat širim krugovima. Ako sve prođe prema planu, 20 normi u obitelji ISO 15046 bit će usvojeno do 2000. godine. Pokrivat će elemente kao što su referenciranje koordinatama, metapodaci, podudaranje i testiranje, procjena kvalitete i terminologija. Kao što je to slučaj sa svim međunarodnim normama, njihova upotreba neće biti obvezna, ali vrlo je vjerojatno da će sve više tvrtki tražiti sukladnost pri izboru dobavljača. Kako bi se to uzelo u obzir, ISO 15046 vodit će brigu o stvaranju profila – sustava kojim će određeni skupovi podataka moći dokazati svoju sukladnost s normom. Prvi će na redu biti hidrografska norma, S57, i vojna norma, DIGEST. Prednost normi bit će mogućnost razmjene podataka i jasni načini definiranja i razumijevanja njihove vrijednosti; takve su norme nosivi stup nastojanja da se stvori nacionalna i globalna infrastruktura prostornih podataka.

Budući da će ta grupa normi imati tako duboke posljedice za članove FIG-a, što Federacija poduzima glede toga? FIG je uključen u rad TC-a 211 i pritom je imenovao stručnjake za sve teme njegova rada. Predstavnici FIG-a također sudjeluju na plenarnim sastancima TC-a 211, te su, na sastanku u ožujku 1998., odgodili prijedlog da se u rad TC-a 211 uključi certifikacija i kvalifikacija osoblja, budući da bi se to kosilo s radom Povjerenstava 1 i 2 i nove radne skupine za međusobno priznavanje kvalifikacija/reciprociteta. Potrebna su daljnja nastojanja kako bi se rad FIG-ove skupine na višejezičnom rječniku povezao s radom skupine za terminologiju TC-a 211.

TC211 nije jedini čiji rad na normama utječe na FIG-ove članove: mnogo se toga događa na međunarodnoj i lokalnoj razini. Kako bi osigurao koordinirani pristup s jasnim prioritetima, FIG je osnovao radnu skupinu za norme početkom 1998. Uz FIG-ov doprinos TC-u 211, ona će određivati prioritete potrebnih uključivanja FIG-a u ostale aktivnosti na području rada na normama, te stvarati odgovarajuće komunikacijske kanale.

Izvor: FIG Bulletin 66/98

Miodrag Roić